

RETRAGEREA SPRIJINULUI POLITIC ȘI VALIDAREA ÎN FUNCȚIE A CONSILIERILOR LOCALI

Adrian BOANTĂ*
Nicolae PLOEȘTEANU*[□]

ABSTRACT:*The role of political parties is important in the functioning of public authorities and at a first glance it is positioned above the citizens will expressed through voting. This paper describes such an interference of politics in the functioning of public authorities, in this case the Local Council. We intend to highlight the legislative deficiencies and to seek solutions for their remedial.*

KEYWORDS:Withdrawal of political support, validation in a position, local council, the functioning of public authorities;

JEL CLASIFICATIONS: K23, K49

Prezentul studiu își propune să prezinte situația Consiliului Local¹, ca organ deliberativ al unității administrativ-teritoriale în contextul în care factorul politic influențează componența acestuia dar și modul în care dreptul consilierilor locali de a fi validați în funcția vacantă este afectat de durata procesului de desemnare și ineficiența mijloacelor juridice de apărare a acestui drept.

[□] Lector universitar drd. Facultatea de Științe Economice, Juridice și Administrative, Universitatea „Petru Maior” Tg.Mureș .

* Lector universitar dr. Facultatea de Științe Economice, Juridice și Administrative, Universitatea „Petru Maior” Tg.Mureș .

□

¹ Despre rolul acestui organ colegial, modul de constituire, atribuții, funcționare și răspundere a se vedea Vedinaș V., , *Drept administrative și instituții politico administrative*, 2002, Lumina Lex, București, pp. 373-386; Coman-Kund, F., Ciobanu, A.S., *Drept administrativ* 2009, Ediția a III-a, Universul Juridic, București, pp. 222-233; Podaru, O., *Drept administrativ Vol. I Actul administrativ (I) Repere pentru o teorie altfel*, 2010, Hamangiu, București, pp.200-212; Alexandru,I., Căraușan, M., Bucur, S., *Drept administrativ* 2009,Ediția a III-a, Universul Juridic, București, pp. 228-235. -

Problematica pe care ne-am propus să o analizăm vizează un consiliu local constituit și validat, dar în cadrul căruia intervin modificări ca urmare a unor demisii, excluderi din partid etc.

Cadrul legal cu relevanță asupra problematicii este format din:

1.1 *Legea nr. 393 din 2004² privind statutul aleșilor locali care la articolul 9 statuează:*

(1) *Calitatea de consilier local sau de consilier județean încetează la data declarării ca legal constituit a noului consiliu ales.*

(2) *Calitatea de consilier local sau de consilier județean încetează de drept, înainte de expirarea duratei normale a mandatului, în următoarele cazuri:*

- a) demisie;*
- b) incompatibilitate;*
- c) schimbarea domiciliului într-o alta unitate administrativ-teritorială, inclusiv ca urmare a reorganizării acesteia;*
- d) lipsa nemotivată de la mai mult de 3 ședințe ordinare consecutive ale consiliului;*
- e) imposibilitatea exercitării mandatului pe o perioadă mai mare de 6 luni consecutive, cu excepția cazurilor prevăzute de lege;*
- f) condamnarea, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, la o pedeapsa privativă de libertate;*
- g) punerea sub interdicție judecătorească;*
- h) pierderea drepturilor electorale;*
- h¹) pierderea calității de membru al partidului politic sau al organizației minorităților naționale pe a cărei listă a fost ales*);***
- i) deces.*

(2¹) Cazul prevăzut la alin. (2) lit. h¹) se aplica și viceprimarului).*

De asemenea potrivit alin. 3 și alin. 4 al aceluiași articol *Încetarea de drept a mandatului de consilier se constată de către consiliul local, respectiv de consiliul județean, prin hotărâre, la propunerea primarului ori, după caz, a președintelui consiliului județean sau a oricărui consilier.*

(4) În cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c)- e) și h¹), hotărârea consiliului poate fi atacată de consilier, la instanța de contencios administrativ, în termen de 10 zile de la comunicare. Instanța se va pronunța în termen de cel mult 30 de zile. În acest caz, procedura prealabilă nu se mai efectuează, iar hotărârea primei instanțe este definitivă și irevocabilă.

În același sens art. 12 din același text legal stabilește că *(1) În toate situațiile de încetare a mandatului înainte de expirarea duratei normale a acestuia consiliul local sau consiliul județean, după caz, adoptă în prima ședință ordinară, la propunerea primarului, respectiv a președintelui consiliului județean, o hotărâre prin care se ia act de situația apărută și se declară vacant locul consilierului în cauză.*

² Legea nr. 393 a fost publicată în M.Of. al României nr. 912 din 7 octombrie 2004 și a suferit numeroase modificări prin: Legea nr. 216 din 2005, Legea nr. 249 din 2006, Legea nr. 286 din 2006, Decizia Curții Constituționale nr. 61 din 2007, Legea nr. 144 din 2007, Legea nr. 35 din 2008, Decizia Curții Constituționale nr. 273 din 2009 și Legea nr. 58 din 2009.

(2) Hotărârea va avea la baza, în toate cazurile, un referat constatator semnat de primar și de secretarul comunei sau orașului, respectiv de președintele consiliului județean și de secretarul general al județului. Referatul va fi însoțit de actele justificative.

1.2 Un alt temei legal incident în cauză este *Legea nr. 67 din 2004*³ pentru alegerea autorităților administrației publice locale. Astfel potrivit art. 96 alin 9:

Candidații înscrși în liste, care nu au fost aleși, sunt declarați supleanți în listele respective. În caz de vacanță a mandatelor de consilieri aleși pe liste de candidați, supleanții vor ocupa locurile devenite vacante, în ordinea în care sunt înscrși în liste, dacă, până la data validării mandatului pentru ocuparea locului vacant, partidele politice sau, după caz, alianțele politice ori alianțele electorale pe listele cărora au candidat supleanții confirmă în scris, sub semnătura conducătorilor județene ale partidelor politice, respectiv ale acelor partide politice care au constituit alianțe politice sau alianțe electorale, ca supleanții fac parte din partidul politic respectiv ori din unul dintre partidele politice care au constituit alianțele politice sau alianțele electorale, după caz.

1.3. De asemenea *Legea 215/ 2001, legea administrației publice locale, republicată*⁴ și modificată stabilește la art. 33: *În cazul în care consilierul local declarat ales renunța la mandat înainte de validare sau refuza să depună jurământul, se supune validării mandatul primului supleant înscris pe lista partidului politic, a alianței politice sau a alianței electorale respective, dacă până la validarea mandatului partidele și alianțele politice confirmă în scris apartenența la partid. În cazul în care locurile ramase vacante nu pot fi completate cu supleanți, conform legii, iar numărul de consilieri locali se reduce sub jumătate plus unu, se vor organiza alegeri parțiale pentru completare, în termen de 90 de zile.*

Caz ipotetic ce denotă ineficiența textelor legale

În situația în care un consilier local, membru al unui partid politic își dă demisia din Consiliul Local, sau își pierde calitatea de membru al partidului pe listele căreia a fost ales (situații de încetare de drept a mandatului de consilier local), soluția stabilită de lege cuprinde două faze:

- Constatarea de către Consiliu Local, la propunerea primarului a situației de încetare de drept a mandatului de consilier și declararea ca vacant a postului de consilier;
- Validarea unui nou consilier local aflat pe lista de supleanți ai partidului din care făcea parte consilierul al cărui mandat a încetat cu aprobarea (confirmarea) în scris că acești supleanți fac parte din partidele politice respective. Confirmarea scrisă trebuie să provină de la Conducerea județeană a partidului în cauză.

Soluția pare simplă la prima vedere dar în practică ea a generat numeroase conflicte juridice. *Legea 393/2004* a încercat să elimine trecerea unor consilieri locali care au

³ *Legea nr. 67 din 2004* a fost publicată inițial în M.Of al României nr.271 din 29 martie 2004 și a suferit numeroase modificări ce au impus republicarea acestei norme juridice în M.Of. al României nr. 333 din 17 mai 2007. După această republicare *Legea* a fost modificată prin: Decizia Curții Constituționale nr. 1219 din 2007, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 20 din 2008, *Legea* nr. 35 din 2008, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.32 din 2008, *Legea* nr. 4 din 2009 și *Legea* nr. 129 din 2011.

⁴ *Legea administrației publice locale* a fost republicată în M.Of al României nr. 123 din 20 februarie 2007.

câștigat alegerile pe listele unui partid în cadrul unor noi partide în funcție de diverse interese personale sau de grup. Eliminarea „traseismului politic”⁵ a fost o măsură salutăată de întreaga clasa politică, chiar dacă în fapt prevederile legale au dat naștere altor abuzuri. O primă situație constatată în practică este determinată de refuzul autorităților locale, primar sau (și) Consiliu Local de a constata situația de încetare de drept a mandatului de consilier local. În acest caz, supleantul care se află pe prima poziție în lista membrilor supleanți sau formațiunea politică este îndreptățită să formuleze acțiune în contencios administrativ împotriva refuzului nejustificat de adoptare a hotărârii de consiliu local prin care se constată situația de încetare a mandatului. În această situație procedura de judecată se desfășoară după regulile procedurale stabilite în Legea 554/2004 atât în primă instanță cât și în recurs. Pe de altă parte, dacă hotărârea de consiliu local ar fi existat și consilierul local vizat ar fi considerat-o nelegală contestarea ei s-ar fi realizat în temeiul art.9 alin. 4 din Legea 393/2004 care stabilește o altă procedură mult mai restrânsă ca durată: *In cazurile prevăzute la alin. (2) lit. c)- e) și h¹), hotărârea consiliului poate fi atacată de consilier, la instanța de contencios administrativ, în termen de 10 zile de la comunicare. Instanța se va pronunța în termen de cel mult 30 de zile. În acest caz, procedura prealabilă nu se mai efectuează, iar hotărârea primei instanțe este definitivă și irevocabilă.*

O a doua situație este reprezentată de validarea unui nou consilier aflat pe lista de membri supleanți ai partidului care și-a „pierdut” consilierul local. Legea stabilește în mod expres o anumită ordine în desemnarea noului consilier în sensul că va fi validat în funcția de consilier local persoana care se află pe o poziție superioară. Practica relativ recentă a dezvăluit metode de eludare a dispoziției legale, în sensul desemnării unui consilier supleant desemnat de partid și nu de ordinea de pe lista. Cum poate fi neglijată ordinea de pe lista membrilor supleanți? Răspunsurile oferite de practică au fost diferite, metoda cel mai des întâlnită fiind *retragerea sprijinului politic pentru un număr de membrii supleanți până la persoana dorită de partid.*

Din analiza statutelor⁶ diverselor formațiuni politice din România retragerea sprijinului politic nu echivalează cu pierderea calității de membru al partidului politic și atunci ne întrebăm cum poate o autoritatea locală să țină cont de o astfel de măsură în validarea unui consilier „propus” de partid. Răspunsul nu poate fi decât negativ, pentru că textul legal stabilește în mod expres că va fi validată în funcția de consilier persoana care îndeplinește două condiții:

⁵ Curtea Constituțională a decis prin Decizia nr.273 din 2009 că stabilirea în textul legal a încetării de drept a mandatului de consilier ca urmare a pierderii calității de membru de partid, este constituțională, prin această prevedere urmărindu-se respectarea configurației politice rezultate în urma alegerilor „**Textele criticate au ca finalitate prevenirea migrației politice a aleșilor locali de la un partid la altul, curmarea traseismului politic la care se recurge în funcție de oportunitățile pe care le oferă un partid sau altul, asigurarea unei stabilități în cadrul administrației publice locale, care să exprime configurația politică, așa cum aceasta a rezultat din voința electoratului**”.

⁶ <http://www.pnl.ro/Upload/7308e975-32aa-4ac7-9c5d-40f4a06ca9de.pdf> consultat în data de 25.11.2011 ora 14, 15; <http://www.psd.ro/STATUTPSD.pdf> consultat în data de 25.11.2011 ora 14, 15; <http://www.pdl.org.ro/Date/statut.pdf> consultat în data de 25.11.2011 ora 14, 15; http://www.rmdsz.ro/file/ALL_1305551577_Statut_UDMR_2011.pdf consultat în data de 25.11.2011 ora 14, 15.

- Se află pe o poziție superioară în lista membrilor supleanți;
- Este membru de partid.

În aceste condiții, considerăm că autoritatea locală nu se poate prevala de răspunsul unui partid politic care ar lua măsura retragerii sprijinului politic unui consilier aflat pe lista membrilor supleanți, în vederea validării unui alt consilier. Pentru ca măsura retragerii sprijinului politic să producă efectele dorite se impune ca în viitor partidele politice să considere că o astfel de măsură echivalează cu pierderea calității de membru de partid.